

Memòria:

Creació d'un portal web com a eina interdisciplinària per a l'ensenyament de llengües en la diversitat. Aplicacions específiques a la introducció del gallec a l'ensenyament secundari a Catalunya.

Alexandre Fernández Nerín

Curs: 2002-2003

Centre de treball: *IES de Sales, Viladecans*

Especialitat o àrea: *Anglès*

Índex

---

1. Introducció

- 1.1. Antecedents d'aquest treball i context del projecte*
- 1.2. Les classes de gallec*
- 1.3. Un treball en equip*
- 1.4 Una societat multicultural*
- 1.5. El "Proxecto Galauda"*

2. Fonaments específics del projecte

- 2.1. El web, un mitjà ple de possibilitats*
- 2.2. Un complement i una alternativa al llibre de text*

3. Estructura del portal Galauda

- 3.1. Web per als alumnes*
- 3.2. Web per als professors*
- 3.3 Eines per a la navegació dins l'espai web*
- 3.4. Ajut contextual*
- 3.5. Cercadors*

4. Característiques generals de la presentació del web

- 4.1. Preferències de visualització*
- 4.2. Com es veuen les pàgines en pantalla*
- 4.3. Definició de pantalla*

4. Característiques dels dos espais web

- 5.1. El Web dels alumnes*
- 5.2. El Web per als professors*

6. Problemes tècnics que hem hagut de resoldre

7. Serveis que el portal Galauda oferirà en un breu termini

8. Un model obert

9. Crèdits i agraïments

10. Bibliografia emprada

1. Introducció

1.1. Antecedents d'aquest treball i context del projecte

El projecte d'aquest portal *web* s'inscriu en el context d'un ambiciós projecte anterior, al qual pretén donar suport i desenvolupament.

El portal de recursos que ara es presenta és la conseqüència lògica d'un procés encetat aviat farà set anys. La finalitat d'aquell projecte era introduir i impulsar l'ensenyament de la llengua i la cultura gallegues als centres d'Ensenyament Secundari de Catalunya, dins del marc curricular ordinari i amb el caràcter de matèries impartides com a crèdits variables tipificats. La pretensió inicial era dur a terme aquest objectiu en el Segon Cicle de l'ESO (alumnes de 14 a 16 anys), amb la possibilitat d'ampliar l'horitzó, tant cap al Primer Cicle (amb un alumnat comprès entre els 12 i els 14 anys), com cap al Batxillerat (alumnes de 17 i 18 anys), en aquest cas com a matèria optativa. No obstant això, com succeeix amb qualsevol llengua no vehicular, la limitació temporal a un únic crèdit de 30-35 hores en tota l'etapa educativa donaria minsos resultats, la qual cosa faria desitjable estendre'ls a un o dos crèdits anuals al llarg de l'ESO, amb la possibilitat ideal d'una perllongació al Batxillerat.

La iniciativa va néixer en constatar l'existència d'un nombre considerable d'alumnes amb una realitat lingüística relativament complexa. D'una banda, són alumnes amb antecedents familiars d'origen gallec (pares, avis, etc.), motiu pel qual tenen, si més no, un coneixement passiu d'aquesta llengua; d'altra banda, aquests alumnes han crescut, en molts dels casos, amb el castellà com a llengua de comunicació en l'àmbit familiar; finalment, tenen el català com a la llengua de formació acadèmica. Es tracta, doncs, d'un col·lectiu que té coneixement i ús d'aquestes tres llengües veïnes i en contacte.

El procés començà l'any 1996, davant d'aquesta realitat, amb la formulació d'una iniciativa del Departament de Filologies Gallega i Portuguesa de la Universitat de Barcelona, amb la voluntat d'introduir els estudis de llengua gallega a l'ensenyament secundari. Dos anys més tard, el Conseller d'Ensenyament d'aleshores, Xavier Hernández, començava un apropament a la *Consellería de Educación* de la *Xunta de Galicia*, per tal de signar un conveni en virtut del qual les comunitats de Catalunya i Galícia podrien oferir l'ensenyament de les seves llengües respectives a l'altre territori. Aquesta iniciativa, primer pas per al foment mutu del coneixement de totes les llengües d'Espanya, es va veure paralitzat temporalment. El projecte, que comptava amb el suport de professors d'altres especialitats, però amb capacitat per impartir l'ensenyament del gallec als seus respectius instituts, va comptar amb l'interès i seguiment del Departament de Filologia Gallega i Portuguesa, d'una banda, i d'altra banda de la llavors Directora General d'Ordenació Educativa, del Departament d'Ensenyament, Mª Àngels González.

Malgrat la suspensió temporal del conveni, l'IES Parets del Vallès, gràcies al suport entusiasta de la seva directora, Neus Bulbena, i al projecte del professor Lois Vázquez, va tirar endavant l'experiència pilot d'impartir un crèdit variable de *Lingua e Cultura Galegas* a un grup d'alumnes de Tercer d'ESO durant el curs acadèmic 1998-99, amb uns resultats francament positius. Aquest primer assaig, plenament reeixit, va completar-se el dia 26 de maig de 1999, amb la visita dels alumnes i el seu professor a la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona.

L'entusiasme i interès que presidien aquesta experiència varen culminar el dia 2 de juliol de 1999, amb la signatura, a Santiago de Compostela, del Protocol de col·laboració entre la *Consellería de Educación e Ordenación Universitaria* de la *Xunta de Galicia* i el *Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya* per a la promoció lingüística de les llengües gallega i catalana en l'oferta educativa dels centres d'ensenyament dependents d'ambdues conselleries. Les conselleries van manifestar el desig de

promoure l'estudi de les llengües pròpies en altres comunitats, tot partint de la conclusió 9ª del dictamen sobre l'ensenyament de les Humanitats en l'Educació Secundària, que afirma: "És desitjable que les administracions educatives facilitin l'aprenentatge opcional de les diferents llengües espanyoles".

En conseqüència, aquest protocol de col·laboració establia un seguit de clàusules destinades a promoure el coneixement de les llengües i literatures gallega i catalana com a matèries optatives als diferents nivells educatius. La consecució d'aquest objectiu havia de comptar amb instruments adequats, com ara l'organització d'activitats formatives (cursos, seminaris i jornades), supervisades per una Comissió Mixta, que, tal com expressa el text del protocol, havia de vetllar pels aspectes següents:

- Desenvolupament del currículum de les llengües respectives tenint en compte que el seu disseny s'adeqüi als estudiants de la Comunitat Autònoma on s'hagi d'impartir (currículum gallec per a Catalunya i currículum català per a Galícia).
- Identificació dels centres de secundària d'ambdues Comunitats Autònomes on hi hagi professorat amb la titulació idònia que tingui interès en impartir aquests continguts.
- Elaboració dels materials didàctics i realització de les actuacions formatives necessàries per impartir ambdues llengües.
- Inici d'alguna experiència concreta en aquells centres que tinguin les condicions adequades per dur-la a terme."

En aplicació d'aquest acord, el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, a través de la Direcció General d'Ordenació Educativa va impulsar un *Grup tècnic d'implantació de la llengua gallega a l'educació secundària*, que es va constituir durant el curs 1999-2000. L'esmentat grup estava format per professors de la Universitat de Barcelona i diferents professors d'ensenyament secundari de Catalunya, que compten amb la formació i la titulació apropiades, així com amb la disposició per impartir en els seus centres respectius els continguts del currículum de llengua i literatura gallegues establerts en el Protocol.

La experiència inicial va prosseguir al llarg del curs 1999-2000, en què els mateixos alumnes que hi havia participat realitzaven el seu segon crèdit variable, corresponent a 4t d'ESO, amb idèntics resultats satisfactoris. Paral·lelament, i per segon any, un nou grup de 3r d'ESO iniciava el seu primer contacte amb el gallec a través del mateix crèdit variable d'iniciació portat a terme el curs anterior. Durant el curs 2000-2001 el mateix centre seguia impartint aquests crèdits variables i s'hi incorporava l'IES Sales de Viladecans, amb el professor Joaquín Mindán Navarro, impartint un crèdit de gallec a 3r d'ESO.

1.2. Les classes de gallec

Des del seu començament, doncs, el nombre de centres i alumnes que han assistit a classes de llengua gallega ha anat creixent de manera ininterrompuda, tal com es veu en les dades següents:

- Parets del Vallès:
  - 1998-1999 - Lois Vázquez
  - 1999-2000 - Lois Vázquez
  - 2000-2001 - Juan Manuel Pereira

- Sales (Viladecans):
  - 2000-2001 - Joaquín Mindán
  - 2003-2004 - Joaquín Mindán

Margarida Xirgu (L'Hospitalet):

- 2002-2003 - Charo Teixeira
- 2003-2004 - Charo Teixeira

IES de Sant Just Desvern:

- 2002-2003 - Celsa Nogueira
- 2003-2004 - Celsa Nogueira

IES Narcís Monturiol (Barcelona):

- 2002-2003 - Lluïsa Soaz
- 2003-2004 - Lluïsa Soaz

Vall d'Hebron (Barcelona):

- 2002-2003 - Blanca Pérez

IES d'Allella:

- 2003-2004 - José Antonio Caramés

1.3. Un treball en equip

Des de la constitució d'aquest grup de treball, ha estat evident la necessitat de crear un material de base per a les classes de gallec que s'imparteixen als instituts d'ensenyament secundari de Catalunya; no pas un material adaptat, sinó un de nou, elaborat *ex novo* i *ad hoc*, tenint en compte les particulars condicions de l'alumnat a Catalunya, a què abans hem fet esment. La tasca d'aquest grup ha consistit en l'elaboració del material didàctic per poder impartir uns crèdits variables d'iniciació a la llengua i cultura gallegues destinat a l'alumnat d'ESO. La nostra tasca, però, no acaba amb la publicació dels dos crèdits de què hem parlat: d'una banda, el nostre equip contempla seguir elaborant altres tipus de material didàctic (material audiovisual, llibres de text i d'exercicis,...); d'altra banda, cal una coordinació entre els centres que treballen en la implantació del gallec amb caràcter experimental; per això, s'han d'establir contactes entre aquests centres i les institucions públiques (Universitat, Departament d'Ensenyament de la Generalitat i Conselleria de Educación e Ordenación Universitaria); finalment, s'han d'atendre les qüestions que el desplegament d'aquest projecte pugui suscitar.

Al llarg de tot aquest temps, l'aportació de persones amb dedicació exclusiva ha suposat un impuls decisiu en l'assoliment de les fites que ens hem proposat. Això ha estat possible gràcies a la concessió de tres llicències retribuïdes atorgades pel Departament d'Ensenyament: a Mª Ángeles Pérez Edo (curs 2000-2001), a Joaquín Mindán Navarro (curs 2001-2002) i a mi mateix (curs 2002-2003). Gràcies a la primera, ha estat possible la publicació d'un primer llibre, editat el desembre de l'any 2001. Com a conseqüència de l'impuls decisiu de la segona, l'equip ha acabat la redacció i maquetació d'un segon llibre i material divers en suport digital.

El que ara calia era l'elaboració d'un material nou, un portal *web* de recursos com a suport al projecte d'introduir una llengua d'un Estat plurilingüístic com el nostre a una altra comunitat amb llengua pròpia.

La finalitat de llençar un portal *web* a la xarxa d'Internet amb recursos per a l'ensenyament de la llengua gallega té també una justificació de caire social, ja que la presència de Galícia gaudeix avui d'una forta implantació a la societat catalana, presència que cada dia s'estén amb més vigor i projecció de futur, i és a l'origen d'aquest projecte.

1.4. Una societat multicultural

La societat catalana, formada per una sèrie de grups culturalment diferents i de procedències molt diverses, de dins i fora de l'Estat Espanyol, acull entre ells una comunitat gallega. Aquesta comunitat constitueix un grup ben important pel seu nombre, i és culturalment molt actiu, tal com ho demostren les nombroses Associacions i Centres Gallecs existents a Catalunya. La identitat dels immigrants gallecs de segona i tercera generació és clarament catalana, però mostra sens dubte elements gallecs, com ho fa palès l'alta participació del jovent en moltes de les activitats dels centres i associacions abans esmentats.

El respecte i la defensa de la diversitat cultural a Catalunya és avui un fet indiscutible. De la mateixa manera, ho és també que el primer esglaó cap a la tolerància i el respecte de les diferents realitats amb les quals convivim, és el coneixement dels seus trets d'identitat. I un espai privilegiat per posar les bases d'aquest coneixement és l'àmbit educatiu. Amb l'objectiu de promoure el coneixement de la llengua i la cultura gallegues a l'Ensenyament Secundari de Catalunya i de la llengua i cultura catalanes a l'ensenyament Secundari de Galícia, la Consellería de Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya van signar el *Protocolo de colaboración*, al que abans hem fet esment, el mes de juny de 1999.

1.5. El "Proxecto Galauda"

Així va començar el "Proxecto Galauda", projecte que té el seu origen a la Universitat de Barcelona (Secció de Filologies Gallega i Portuguesa), sota la direcció de Basilio Losada Castro i Sabela Labraña Barrero, i que es desenvolupa en el si de la *Direcció General d'Innovació Educativa* del Departament d'Ensenyament del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Per tal d'elaborar els materials didàctics necessaris, coordinar les activitats dels diferents centres i dinamitzar el projecte, es va constituir a la Direcció General d'Innovació Educativa un *Grup Tècnic* d'implantació de la llengua gallega a l'educació secundària.

Equip actual

Coordinadora

Sabela Labraña (Professora de Filologia Gallega de la UB)

Membres

Concepción Castroviejo (Professora de l'IES Sant Josep de Calassanç)

Alexandre Fernández (Professor de l'IES de Sales de Viladecans)

Joaquín Mindán (Professor de l'IES de Sales de Viladecans)

Membres d'equips anteriors

Valerià Paül (Departament de Geografia Física de la UB)

Mª Angeles Pérez (Professora de Filologia Hispànica de la UB)

Xosé Antón Pérez (Professor de l'IES Salvat Papasseit)

Materials elaborats fins ara. Són els següents:

Llibre de text **Vencello** (pensat preferentment per a alumnes avançats).

- Proposta didàctica amb solucionari
- CD dels textos literaris
- CD amb els diàlegs

Llibre de text **Galauda** (pensat de manera preferent per a alumnes d'ESO). Aquest segon llibre és ja acabat, i ara es troba en a la fase de correcció de proves, abans d'anar a la impremta.

Activitats. Les activitats que s'han programant com a suport a les classes de llengua gallega inclouen un seguit d'actuacions, entre les quals remarquem:

- Visites a Barcelona: Universitat, Sargadelos, Centre Gallec
- Grup de teatre "Furafollas"
- Viatge a Galícia

2. Fonaments específics del projecte

Pel que fa a la tasca pedagògica, la nostra opció pel medi *web* com a eina d'innovació educativa té també una justificació pròpia, derivada de les particulars i singulars característiques d'aquest medi; per això i per la novetat de la seva implantació, fem una exposició detallada dels seus trets més essencials.

2.1. El web, un mitjà ple de possibilitats

El *web* ofereix un gran nombre d'avantatges com a instrument pedagògic:

— **Accés a les noves tecnologies:** fa possible de manera natural la incorporació de les noves tecnologies a l'àmbit de l'ensenyament. Sobta a molts adults el deseiximent amb el qual nens ben petits fan ús d'elements que a nosaltres ens poden semblar complicats d'emprar. La plataforma de la xarxa permet fer ús de tots els mitjans: veu, efectes especials, imatge estàtica, vídeo, text, música, hipertext, correu, etc.

— **Possibilitat de compartir coneixements:** la xarxa és en essència una forma de comunicació: compartint recursos, "penjant" idees, "baixant" fotos, intercanviant fitxers, lliurant missatges, xerrant a través del "xat", veient-se les cares mitjançant la videoconferència, etc.

— **Importància de l'autoaprenentatge:** les eines de la xarxa permeten un procés d'aprenentatge més autònom per part dels alumnes. Hi ha un menú-base igual per a tothom, compatible amb una oferta variada que permet d'escollir entre múltiples opcions complementàries, d'acord amb les preferències, el ritme d'aprenentatge, el centres d'interès, etc.

— **Simultaneïtat i immediatesa en la comunicació:** accés de múltiples usuaris al mateix temps i de manera instantània. Aquesta característica permet accedir a vàries bandes i en temps real, no en diferit: no només de web a usuari, sinó entre usuaris diferents, sense límits de comunicació. A més, la capacitat d'actuació immediata permet un procés de renovació constant, que facilita l'esmena d'errades en terminis curts i una actualització constant.

— **Caràcter interdisciplinar:** s'aborda l'ensenyament de les llengües (segones llengües i llengües estrangeres) des d'una perspectiva multidisciplinar, amb l'aportació d'aspectes diferents i complementàries: la cultura, la geografia, el medi natural, la història, etc.

— **Multidireccionalitat:** aquest és un sistema obert, que permet múltiples itineraris i un flux que pot variar en qualsevol moment. Una de les aplicacions més importants que és a la base del desenvolupament vertiginós del medi *web* és l'ús sistemàtic de l'*hipertext*. Poder recórrer un passatge en qualsevol direcció, sortir d'ell i tornar-hi instantàniament, refer les passes donades, fer cerques textuais, ordenar, reordenar, recomptar, inventariar, comparar, substituir, etc.

— **Reversibilitat:** qualsevol procés es pot redreçar en tot moment, recorrent les passes fetes de manera inversa.

— **Caràcter bidireccional:** Hi ha plena interacció entre emissor i receptor, que poden canviar els seus rols tantes vegades com es vulgui.

— **Multiplicitat de formats:** La xarxa permet intercanviar text, àudio, vídeo, dades, etc. i interactuar entre ells. Aquest caràcter multimèdia fa del *web* un mitjà d'un abast difícil de mesurar, amb múltiples aplicacions possibles a l'àmbit escolar, i especialment als processos d'ensenyament i aprenentatge de les llengües.

— **Versatilitat:** el *web* permet adaptar-se ràpidament a les condicions o circumstàncies que envolten l'usuari; els mitjans disponibles poden personalitzar-se fàcilment (preferències d'usuari, necessitats d'accessibilitat, etc.).

— **Interactivitat:** La possibilitat d'actuar sobre qualsevol suport i de rebre'n resposta, independentment dels formats emprats.

— **Expansió de l'àmbit dels usuaris:** el web és evolutiu per naturalesa; l'entramat de relacions pot desenvolupar-se quantitativament (creixement expansiu de la xarxa) o quantitativament (densificació de les relacions entre els elements que componen la xarxa).

— **Plataforma de participació:** la xarxa és *per se* un canal virtual de comunicació, un canal sempre obert a qualsevol usuari que s'hi vulgui afegir. Això permet establir fàcilment àmbits de treball cooperatiu.

— **Eina de recerca:** les característiques abants esmentades fan del web una eina potent i formidable al servei de qualsevol iniciativa de recerca, de manera especial dins del camp de la tecnologia educativa. Permet manipular un gran volum d'informació en un temps mínim, compartir dades amb múltiples usuaris, fer comprovacions en temps real, introduir variables i treure'n resultats de manera immediata, etc. Aquest és un dels aspectes que pot donar resultats insospitats en un futur no gaire llunyà, amb aplicacions que suposaran segurament un gir copernicà en les rutines de treball dels ICE universitaris i departaments de recerca i avaluació educativa.

Amb el temps, i com a fruit d'una reflexió que ha anat sorgint en l'àmbit del *Grup tècnic d'implantació de la llengua gallega a l'educació secundària*, hem vist que calia donar un pas més endavant, amb la creació d'una plataforma que donés cobertura a aquests materials, enfortint el caràcter interdisciplinari que permet encarar l'aprenentatge de la llengua gallega des d'una perspectiva cultural i social atractiva per a l'alumne; això ens ha fet pensar en un portal d'*Internet*, per tal d'aprofitar les immenses possibilitats que ofereix el món del web.

Internet és avui un sector en constant expansió (dimensió quantitativa) i transformació (dimensió qualitativa); ha penetrat en els àmbits personal, domèstic, escolar, laboral i social del nostre món. L'escola no pot ser, doncs, aliena al nou repte d'incorporar aquesta força descomunal al seu treball diari. Tot i que el llibre continua essent avui un material bàsic a l'aula, avui *es torna imprescindible l'experimentació de les aportacions fetes per les noves tecnologies*, que ofereixen materials multimèdia tant en aquest com en d'altres àmbits: amagatzemament d'informació, consulta immediata, difusió de notícies, etc. Avui aquest procés és imparable i tot sembla indicar que es perfila com a un fet sociològic amb projecció de futur.

2.2. Un complement i una alternativa al llibre de text

Si fem una anàlisi comparativa dels materials didàctics més comuns en els seus diferents formats, veurem que, en aquests moments, *Internet* és un complement inestimable del llibre de text, enriquint-lo en molts aspectes. De fet, les característiques ben peculiars de la xarxa superen considerablement les limitacions que imposa el format del llibre tal com el coneixem. Les principals limitacions podrien resumir-se en els següents aspectes.

— **Limitacions d'espai:** el nombre de pàgines i la mida del paper delimiten l'abast del contingut i les dimensions físiques en un llibre. Per contra, les pàgines d'un portal web poden ampliar-se tant com hom vulgui. A més, la inclusió d'hipervincles (element cabdal en la revolució de l'hipertext, desenvolupat a partir de les propostes de Edward Nelson en els anys seixanta) permet un recorregut que passa per sobre dels texts actuals per a accedir a d'altres documents o continguts que no en formen part, de forma immediata i no linial (sortint del context, acudint a un text extern eventualment i retornant al punt de sortida). Aquesta característica, que augmenta les mides físiques del web ad infinitum, està lligada també a múltiples itineraris de cerca possibles (diferents tots ells), partint del mateix punt de sortida.

— **Limitacions temporals:** El suport físic del llibre s'esgota en el moment de la seva edició. Contràriament, el web és, per definició, una "obra en construcció" permanent. El seu caràcter virtual fa possible la seva re-creació constant. Sempre pot estar "à la page".

— **Limitacions de format:** El llibre, tal com el coneixem, presenta un únic format inalterable: el suport de paper permet l'ús de text (en totes les variants) i gràfics o il·lustracions (fotografia, cartografia, dibuix...), i en ocasions també inclou d'altres, com ara les transparències d'acetat, retallables, etc. El caràcter de suport digital, en canvi, fa possible un ventall molt més ample de formats (text, àudio, vídeo, dades), que es presenten tant de forma estàtica (lectura) com dinàmica (còpia, transmissió, manipulació, modificació, control, etc.).

— **Limitacions d'edició:** el llibre és, per se, un material tancat, és a dir, un producte que no es pot modificar un cop és publicat. Internet, però, permet d'esmenar de manera senzilla i immediata qualsevol errada. Sempre és possible fer una modificació en qualsevol moment i, un cop feta, el web incorpora la versió actualitzada, que substitueix l'anterior de manera automàtica.

— **Limitacions del canal de comunicació:** el llibre tradicional és un transmissor que emet informació (itinerari unidireccional); Internet, a través de la tecnologia HTML, fa possible una veritable "inter-comunicació" (bidireccional o multidireccional): no només d'anada i tornada, ans també plenament "inter-activa", ja sigui que permet elaborar i modificar respostes per part del receptor i alhora fer un ús flexible i personalitzat de la cerca de la informació (cada usuari pot fer un itinerari personal, o perquè escull en cada moment un flux diferent, ja perquè pot alternar entre diferents formats també de manera discrecional: passant, per exemple, d'un text a un clip de vídeo, de l'enregistrament fonogràfic d'una lectura a la redacció d'una fitxa, copiar-ne un fragment i trametre'l com a document adjunt d'un missatge per correu electrònic, etc. El caràcter unilineal del llibre convencional contrasta amb el multilineal (multicanal) del web. Diem que el web és el mitjà interactiu per antonomàsia, ja que l'usuari pot fer servir tots els mitjans i formats per actuar entre ells, com a receptor i també com a emissor.

Tota aquesta gamma de característiques fan del *web* una eina d'immensa transcendència. Ara bé, *Internet* és un gran mitjà, però un mitjà, després de tot. Un instrument no pot mai reemplaçar la figura de les persones que en fan ús; entre altres raons, perquè les mateixes eines poden obtenir resultats ben diferents, segons les perspectives de qui les faci servir i des de les quals s'enfoqui. Així doncs, no es pot pas sobredimensionar aquest instrument, ni tampoc amagar les seves limitacions, que també en té. Serà la recerca constant, juntament amb la pràctica la que ajudarà a fer un ús intel·ligent del *web* en el context escolar. És per això que plantegem aquest projecte com una proposta de síntesi entre els diferents estris que tenim a l'abast, prenent que el *web* faci una aportació complementària, però no pas exclusiva ni exclouent.

3. Estructura del portal Galauda

Aquest portal s'estructura en dos grans blocs: *Portal dels alumnes* i *Portal dels professors*. Tot i compartir elements i materials comuns, ambdós blocs obeeixen a objectius diferents. El primer presta una atenció preferent a les activitats, al treball cooperatiu i a l'intercanvi. El segon, al vessant de recursos i de plantejaments pedagògics.

3.1. Web per als alumnes

D'una banda, el portal adreçat als alumnes posa èmfasi en les activitats proposades, el treball en grup, els projectes, l'intercanvi d'experiències i informació. Aporta un munt de materials: tant de creació pròpia com de portals gallecs d'informació general, temàtics o monogràfics (educatius, llengua gallega, medi natural, etc.)

3.2. Web per als professors

D'altra banda, mentre que el segon bloc, sense desatendre aquests aspectes, atén més aviat als plantejaments metodològics, estratègies, propostes didàctiques i de caire pedagògic, com ara la presentació de continguts de llengua dins l'embolcall d'eixos transversals i atenent als centres d'interès propis dels alumnes de l'ensenyament secundari, tot partint de la reflexió sobre llengua pròpia, i aprofitant el coneixement passiu que els alumnes puguin tenir de la nova llengua, el coneixement previ de les matèries curriculars cursades a l'ensenyament ordinari i el "feedback" que qualsevol proposta didàctica provoca quan es presenta dins un context significatiu, interessant i motivador.

3.3. Eines per a la navegació dins l'espai web

Hem posat especial interès en millorar els procediments de navegació i ajut, mitjançant menús i pàgines d'ajut contextual. Hi ha tres tipus de menús:

1. **Menú desplegable lateral:** Que ocupa la finestra esquerra de l'estructura de quadres.
2. **Agrupació en temes i subtemes:** Subdivisió del tema principal en subtemes dins les finestres de contingut.
3. **Barra de navegació:** Les dues barres de navegació (web dels alumnes i web dels professors) presenten botons amb les funcions més comunes:
  - Anar endavant i endarrere.
  - Actualització de continguts.
  - Mapa del web.
  - Menús a la carta.
  - Ajut.
  - Correu.
  - Intranet (alumnes / professors).
  - Quadern de notes.
  - Tornar al començament.

3.4. Ajuts contextuais

Hem elaborat un sistema d'ajut general, però estem elaborant petites eines que poden ser molt útils dins de cada document, particularment en els materials que tenen a veure amb la llengua i la cultura.

1. **Vincles amb explicació contextual:** Tots els vincles estan retolats amb breus explicacions contextuais. També porten aquesta explicació les sigles i termes específics que poden oferir alguna dificultat de comprensió o de coneixement per no ser de domini públic.
2. **Suport hipertext per guiar la lectura:** Hem esmerçat un especial esforç a fer més fàcils les tasques de lectura. Hem començat amb algunes lectures de prova, i esperem oferir en finalitzar aquest any un nombre important de lectures amb aquesta eina d'explicació contextual. L'objectiu és que els alumnes no hagin de sortir de l'ordinador per poder fer una consulta externa (diccionaris), ni tant sols del programa per a consultar un altre programa (diccionari electrònic); simplement passant el punter del ratolí per sobre de les paraules, l'alumne veurà com cada paraula important, nova o difícil canvia de color, adopta un color de contrafons i, en petjar sobre ella, apareix una petita pantalla d'ajut que explica la significació d'aquell mot en particular; en aquestes pantalles hi figura la informació lingüística general que trobem en un diccionari convencional (classificació de la paraula, formes anòmals, irregularitats, observacions, indicacions d'ús, etc. fins i tot, en tractar-se de formes verbals, també s'ofereix un vincle al verb que segueix de model, donant-li tot el paradigma complet de la conjugació).
3. **Quadres gramaticals:** Darrerament, hem encetat una altre tipus d'ajut: les lectures i altres materials de llengua incorporaran a més una petita pantalla que permet l'accés directe als quadres més comuns de consulta gramatical (pronoms personals, possessius, articles, formes contractes pronominals i verbals, plurals anòmals, comparatius, etc.). Aquests quadres ofereixen també alguns exemples de cada forma.
4. **Traduccions:** Després d'alguna petita prova en certes pàgines HTML, hem de valorar la utilitat d'incloure la traducció d'algunes formes, paraules i expressions en llengua catalana.

3.5. Cercadors

Per fer més fàcil i útil la cerca de temes específics, recursos molt determinats, etc., el portal Galauda posa a disposició dels internautes diferents tipus de buscadors:

4. **Buscadors interns:** es tracta d'una programa de cerca oberta que busca dins d'una base de dades interna, que conté els conceptes que figuren a l'encapçalament de cada document HTML. A Galauda hi hem posat dos d'aquests cercadors.
5. **Bucadors externs:** (1) Buscador Google: és un altre programa de cerca oberta, potser el més conegut en el món d'Internet, molt potent i fàcilment personalitzable. L'hem escollit perquè, a més, permet l'ús de la llengua gallega como a interfície entre l'usuari i el navegador. La versió que incorporem al portal Galauda permet dues opcions: cercar un mot o concepte dins del web, o també e Internet (en una llengua o en diferents llengües). (2) Buscador Yahoo: Menys conegut, però és un dels millors motors de cerca d'Internet.
6. **Cercadors tancats:** (1) Cercadors temàtics o conceptuals: recursos per a professors, museus, contrades, música, autors literaris, etc. (2) Cercadors alfabètics: cada concepte principal compta amb un menú desplegable, ordenat alfabèticament.

4. Característiques generals de la presentació del web

4.1 Preferències de visualització

Una de les primeres qüestions que calia aclarir en encetar aquest portal de recursos era decidir quin tipus de presentació era la més escaient. Hi havia diferents opcions, cadascuna amb avantatges i punts no tant positius.

Pel que fa a la visualització de les pàgines. Les alternatives fonamentals eren les següents:

- (1) Una presentació vertical, amb una amplada fixa i amb desplaçament (**scroll**) mitjançant les barres laterals. És la que acostumem a veure en els grans portals d'empreses, mitjans de comunicació, etc.
- (2) Visualització de pàgines amb presentació independent, ocupant el cent per cent de la pantalla. Dins d'aquesta modalitat, hi havia les opcions de pantalla fixa (estructura horitzontal) o de pantalla rodant (tant d'estructura horitzontal com a vertical).
- (3) Una altra opció consistia en l'estructura de quadres (frames), que també poden presentar la pantalla fixa i la rodant.

Finalment, ens hem decidit per l'estructura de quadres, amb predomini de la pàgina rectangular horitzontal. D'aquesta manera preteníem una major cohesió i uniformitat d'estil en el conjunt de pàgines. Hem preferit l'ús de pàgines fixes (no rodants), optant per la successió de pantalles (indicada al final de cada pàgina) en comptes de l'opció de pàgines rodants (per desplaçament del cursor del ratolí).

Això ha comportat un sistema d'hipervincles més acurat i la multiplicació del nombre de pàgines. També hem optat per una presentació tipogràfica amb tipus una mica més grans que els emprats habitualment en les pàgines dels grans portals. Amb tot això es fa més fàcil la lectura de les pàgines i la navegació per l'espai web.

4.2. Com es veuen les pàgines en pantalla

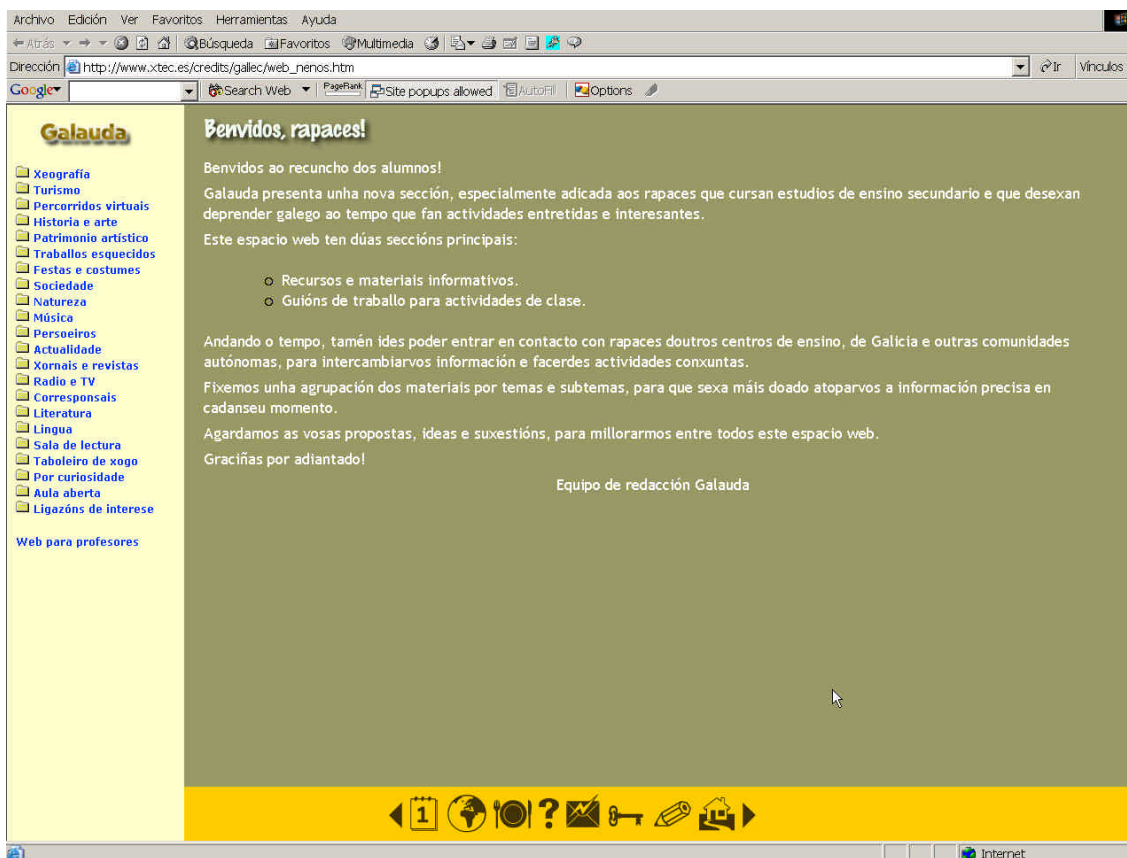
El marc general de les pàgines presenta algunes diferències entre l'espai dedicat als alumnes i el dedicat als professors.

4.2.1. Com es veu el web dels alumnes.

La pàgina estàndard es configura en tres zones:

Marc esquerre: *correspon al menú principal, que agrupa els diferents materials, activitats i recursos seguint un criteri temàtic. Consta d'un menú desplegable fet en JavaScript, que es veu com un arbre de directoris típic del navegador d'arxius de Windows, amb carpetes que despleguen el seu contingut en petjar sobre elles amb el ratolí.*

Marc central o principal: és el que presenta els continguts associats a cadascun dels temes que presenta el menú desplegable de carpetes. Quan es creu necessari, la pàgina presenta peus amb hipervincles a d'altres pàgines relacionades, o bé a pàgines en què es subdivideix la pàgina activa.

Marc inferior: és una estreta franja que mostra una senzilla barra de navegació. Aquesta barra inclou unes icones que estan fetes a partir de fonts gràfiques que són típiques de Windows (família Webdings). Aquesta barra incorpora l'efecte "roll-over" a cadascuna d'aquestes icones (canvien de color quan el punter del ratolí és a sobre), alhora que s'hi mostra una finestreta amb una breu explicació contextual.

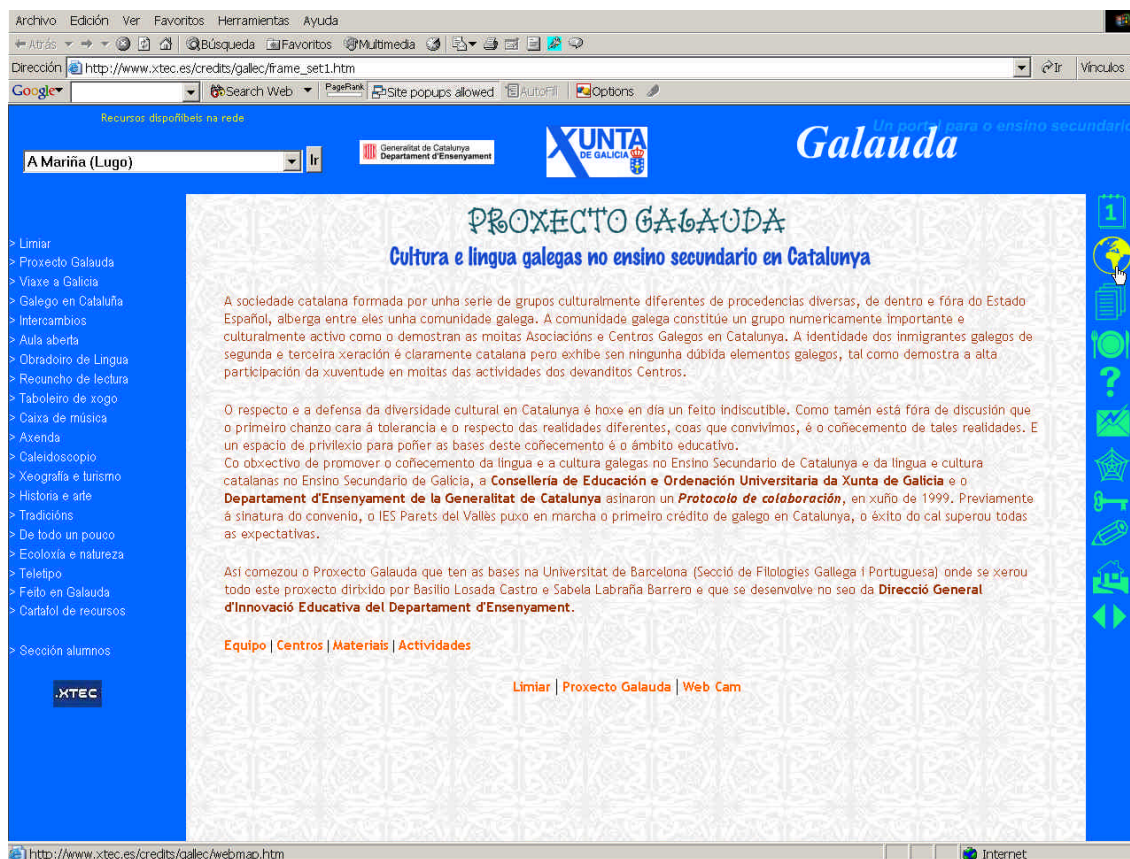
Finestres flotants: A més d'aquestes tres àrees, es fa ús de les finestres flotants, més conegudes com a "pop-up windows"; es fan servir sovint per diferents raons: (1) quan cal donar una informació puntual de caràcter urgent (novetats, un concurs, avisos de darrera hora, etc.); (2) quan és útil presentar un submenú emergent que facilita la navegació en certes pàgines; (3) per donar explicacions contextuais lligades a una pàgina determinada.

4.2.2. Com es veu el web dels professors.

La pàgina estàndard es configura en quatre àrees:

Marc esquerre: correspon al menú principal, que agrupa els diferents materials, activitats i recursos seguint un criteri temàtic. Consta d'un menú que adopta l'efecte "roll-over" (canvi d'aspecte, amb inversió dels colors, en aquest cas) en passar el punter del ratolí per sobre de cadascuna de les opcions.

Marc central o principal: té les mateixes característiques que el marc central del web dels alumnes.

Marc dret: és una estreta franja que mostra una senzilla barra de navegació. Aquesta barra inclou unes icones que estan fetes a partir de fonts gràfiques que són típiques de Windows (família Webdings). Cadascuna d'aquestes icones canvia de color quan el punter del ratolí és a sobre, mostrant una finestreta amb una breu explicació contextual.

Finestres flotants: Amb les mateixes particularitats que les comentade abans, en parlar del web dels alumnes.

4.3. Definició de pantalla

La definició de pantalla és avui dia una qüestió que dóna problemes, ja que la mida d'un gran nombre dels monitors que existeixen a les escoles i instituts és encara de dimensions reduïdes. Hi ha una tendència cada cop més general a establir deficiències de pantalla de 1.280 x 768 o més grans encara. Nosaltres ens hem decidit per un disseny preestablert a l'entorn d'aquesta definició, ja que la tendència actual és fabricar monitors de mides de 17 polzades i majors i en un futur proper la majoria dels ordinadors als centres d'ensenyament estaran dotats d'aquests tipus de pantalla. Estem, però, valorant l'opció de dissenyar pàgines en funció de definicions de pantalla del tipus 1.280 x 1.024; fins i tot els monitors de TFT, cada cop més nombrosos en el mercat, ofereixen la definició de 1280 x 768 com a normal, amb una freqüència d'actualització de 75 Hz.

5. Característiques d'ambós espais web

Les finalitats d'aquest espai són:

1. Elaborar un cercador actualitzat de recursos de gallec per àrees temàtiques.
2. Oferir a alumnat un espai de trobada a la xarxa.
3. Organitzar una mediateca sobre temes relacionats amb Galícia.
4. Donar suport a les activitats de classe dels instituts que fan classes de gallec.
5. Publicar a la xarxa els recursos interactius de llengua gallega existents.
6. Recopilar i difondre un fons de textos elementals en llengua gallega.
7. Oferir recursos per a l'aprenentatge de la llengua gallega en Internet.

El nostre objectiu no acaba amb la tasca endegada fins ara; així doncs, romanen com a camps d'actuació per a fases ulteriors, les fites següents:

1. Obrir una línia d'intercanvi entre els centres que participen en el projecte.
2. Donar a conèixer els nous materials de gallec fets a les classes.
3. Publicar una antologia selecta de literatura gallega contemporània en format PDF.
4. Promoure una xarxa de corresponsals dels instituts que participen en el projecte.
5. Mantenir un fòrum virtual adreçat al professorat.
6. Investigar i crear aplicacions específiques del web a l'àmbit lingüístic
7. Promoure l'agermanament entre instituts de Catalunya i Galícia.
8. Estendre la col.laboració en aquest projecte a d'altres comunitats de l'Estat.
9. Crear un fons documental coherent de la cultura gallega i donar-lo a conèixer.

Ambdós portals web tenen molts elements en comú, com per exemple els accessos següents:

1. Generalitat de Catalunya.
2. Xunta de Galícia.
3. Instituts d'Ensenyament Secundari de Catalunya que prenen part en el projecte.
4. Selecta de lectures.
5. Enregistraments en format MP3 dels diàlegs i les lectures.
6. Vocabularis de les lliçons.
7. Vocabularis temàtics.
8. Diccionari Gallec "on line".

5.1 El Web dels alumnes

Els continguts d'aquest web s'estructuren en un menú que recull un gran ventall d'àrees temàtiques sobre la realitat cultural, social, històrica i lingüística de Galícia, incloent-hi la geografia, el turisme, recorreguts virtuals per Galícia, història, art, monuments singulars, oficis tradicionals, societat, costums, etnografia, festes populars, personalitats del món de la cultura, música, literatura, etc.

Ens ha interessat l'accés directe als mitjans de comunicació, especialment els audiovisuals, per tal que els alumnes puguin sentir i veure programes en llengua gallega en directe (*A radio galega* i els espais de televisió autonòmica, *TVG*).

A més a més d'aquests temes, s'ofereix un seguit d'activitats i propostes (viatges per Galícia). També s'hi inclouen espais virtuals de gran interès, com la *Sala virtual de lectura*, *Aula Oberta*, *Tauler de joc*, etc.

La *sala virtual de lectura* pretén que l'alumne entri en contacte amb una bona **escolma** (antologia) de lectures sobre els temes més diversos, que recullin una gran gamma d'autors gallecs clàssics i contemporanis. Totes aquestes lectures incorporen un complex sistema d'ajuts contextuals que fan servir les potents utilitats de l'hipertext, abans esmentat. Mitjançant aquestes ajudes, l'alumne pot en tot moment resoldre la major part de dubtes possibles sobre la lectura: només passant el punter del ratolí per sobre de la paraula, aquesta es veu amb l'efecte de colors invertits; petjant sobre la paraula amb el ratolí l'alumne accedeix a una petita pantalla que li indica la significació, l'ús de la paraula o expressió, i en alguns casos —com ara els verbs— aquestes fitxes d'ajut permeten accedir als paradigmes de la conjugació de totes les formes verbals que surten a la lectura.

Hi ha un espai específic per a l'aprenentatge de la llengua gallega, amb un extens programa d'activitats que ofereixen situacions lingüístiques comunicatives a l'entorn de centres d'interès propis dels llibres de text adreçats a secundària. En aquesta secció totes les activitats proposades persegueixen l'ús extensiu i intensiu de la llengua gallega des del primer moment. Hom parteix dels coneixements previs que l'alumne pugui tenir, però sobre tot tenint en compte el coneixement passiu de la llengua que tots els alumnes

posseeixen pel simple fet de ser parlants de llengües romàniques. Aquí és important tenir present la importància de l'estudi d'estructures comunes entre les diferents llengües que l'alumne coneix en major o menor grau.

L'enfoc d'aquesta secció és fonamentalment comunicatiu, més que no pas descriptiu, tot i que s'ofereixen molts elements d'aquest darrer tipus. Hem posat un accent especial en la presentació d'activitats que permetin abordar la pràctica de la llengua des de molts punts de vista alhora, implicant el concurs de les diferents habilitats lingüístiques. Sempre que s'ha pogut, s'ha procurat oferir activitats que treballin de manera simultània més d'una d'aquestes habilitats.

L'estructura d'aquesta secció de llengua segueix l'esquema de les unitats del llibre que el nostre Equip de Treball abans esmentat acaba d'elaborar:

En realitat, el conjunt d'aquesta secció constitueix un mètode pràctic de llengua gallega per a alumnes que s'encaren per primera vegada amb la llengua gallega. Al llarg de les dotze unitats d'aquesta secció es pretén que el gallec no sigui solament objecte d'estudi, sinó fonamentalment que el gallec sigui la llengua vehicular per a introduir molts continguts de la cultura gallega (història, geografia, societat, etc.).

1. **Limiar** (introducció): amb el títol de la unitat (basat en un eix transversal que té a veure amb la cultura gallega) i els continguts (que s'hi tracten).
2. **Fiestra aberta** (finestra oberta): és una lectura extensa que presenta un tema de l'actualitat cultural de Galícia, amb implicacions en diferents àrees del currículum de l'ensenyament secundari. Cada unitat temàtica mostra abundants il·lustracions i un vocabulari específic sobre el tòpic d'estudi, ordenat alfabèticament.
3. **Demuestra o que sabes** (demostra el que saps): és una proposta d'activitats que tenen com a objectiu el feed-back de la informació que reben els alumnes, per tal que la pugui completar amb d'altres informacions que els alumnes poden tenir per altres vies.

No es tracta tant d'una prova d'avaluació sobre els continguts del tema en qüestió com d'una sèrie de petites tasques de comprovació que volen aprofitar els coneixements

passius que els alumnes tenen a l'entorn del tema d'estudi, tot partint d'allò que han estudiat en el currículum ordinari, que pugui donar suport i llum als nous continguts que es presenten.

En aquest bloc presentem activitats contextualitzades en fets actuals, sovint trets de la premsa, que reflexen situacions quotidianes, persones concretes amb històries que poden ser motivadores per als alumnes. Procurem, doncs, que les diferents activitats tinguin un punt de partida real, i sigui prou variat per tal d'oferir propostes que puguin satisfer la curiositat d'un gran nombre d'alumnes diferents, curiositat que considerem és una de les fonts de l'aprenentatge d'aquestes edats.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8

As mensaxes dos pictogramas

Os pictogramas do recadro corresponden aos gravados de moitos petroglifos atopados en Galicia. Emparellade os debuxos coas frases. ¿Como interpretades vós estes debuxos?

¿ES QUEN DE ATOPAR ESTES PETROGLIFOS?

- (1) Vemos un home dacabalo dun cervo.
- (2) Un home parece que vai montar nun cabalo.
- (3) Un dos xinetes dirixe o cabalo coas rendas.
- (4) Hai quen empregaba o látigo para dominar a besta.
- (5) O xinete leva unha lanza nas mans.

- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15

Escoita no CD os significados que agochan estes petroglifos segundo a interpretación dalgúns científicos.

4. **Conversa:** s'hi mostra una situació en un context de comunicació proper als alumnes, sempre sobre alguns dels aspectes que tenen quelcom a veure amb el tema cultural de què tracta la lectura. Sempre s'ha procurat presentar aquests diàlegs (d'una extensió major que els microdiàlegs que surten al llarg d'aquest mètode) dins de l'ambient aquè es refereix el tema principal de la unitat. Sempre acompanyen el diàleg un seguit d'activitats complementàries per a fer en petit grup, individualment o bé per parelles.

TEATRO LIDO.
Por grupos, preparade unha lectura dramatizada, coma se estivesedes emitindo un programa de radio.

Recole as palabras novas que falan das bestas (anatomía, tipos, etc.), e completa a ficha "Cabalo galego de monte": Caderno de Traballo, 1.5.

5. **Recuncho de lectura** (racó de lectura): aquesta lectura de curta extensió té com a objectiu proposar als alumnes un seguit d'activitats sobre un aspecte que ofereixi elements de curiositat que puguin ser d'interès per als alumnes. Sempre hi ha activitats que impliquen la participació dels alumnes en parelles, en petit grup i de manera individual. Al mateix temps, es programen petites tasques de treball sobre el vocabulari.

Ides escoitar no CD como chegar ata á Laxe das Rodas. Enchede os ocos coas palabras que sexan precisas.

Chégase á pintoresca vila _____ de Muros pola estrada autonómica 550, que vai de Fisterra a Tui e bordea o concello pola _____ do mar; partindo da Coruña hai que _____ unha vía, a local 403. Noia queda a 35 quilómetros, e Santiago a 70, pola estrada autonómica 543. Unha vez na capital do concello, hai _____ maneiras de achegarnos á Laxe das Rodas: pódese acceder polo _____ de Louro a Taxas, atravesando a pequena aldea da Pallagueira, ou ben collendo un _____ no km 5 da _____ C-550, xusto no lugar _____ Portocarral, ata o lugar de San Roque, onde collemos á _____ pola nova estrada de Taxas; logo duns 450 metros seguimos a pé _____ 100 metros ata a estación rupestre de Laxe das Rodas.

Escoita o CD e comproba os acertos no teu relato.

Fai agora o itinerario no mapa que atoparás no teu Caderno de Traballo (1.6).

6. **Lingua:** Cada una d'aquestes unitats presenta nombroses activitats que treballen aspectes molt diferents de llengua; es tracta de microactivitats, que fan més fàcil l'assimilació dels continguts que es proposen.

TRABALLO EN GRUPO: Preparade unha das escenas anteriores para interpretar diante da clase.

1

Presente indicativo

Depende estas formas verbais.

lembra

Repara no sufixo ou remate da segunda persoa do plural dos verbos que están no presente de indicativo.

-des

Pronomes persoais

Escoita o CD e anota as frases correspondentes a cada debuxo.

a

b

c

d

e

f

g

h

Es treballen elements de llengua diferents: pronunciació, formes gramaticals, ortografia, vocabulari, formació de paraules, estructura de la llengua, formes verbals, expressions i maneres de dir pròpies del gallec. Es presta especial atenció a la pràctica dels pronoms, que tenen una especial complexitat i són tan abundants en gallec. Donem una especial rellevància als elements gràfics, no tant com a elements complementaris que serveixen per a il·lustrar els textos, sinó com a peces clau que poden fer més fàcil la seva comprensió. És per això que fem ús

d'una gran varietat de motius (icones, dibuixos esquemàtics, fotos, esquemes, etc.).

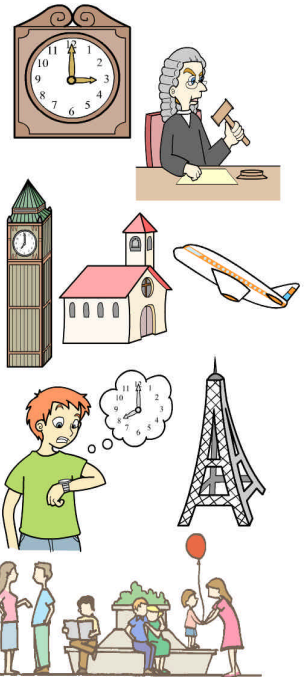
Escrita e pronuncia

3 Escolta, le e repite.

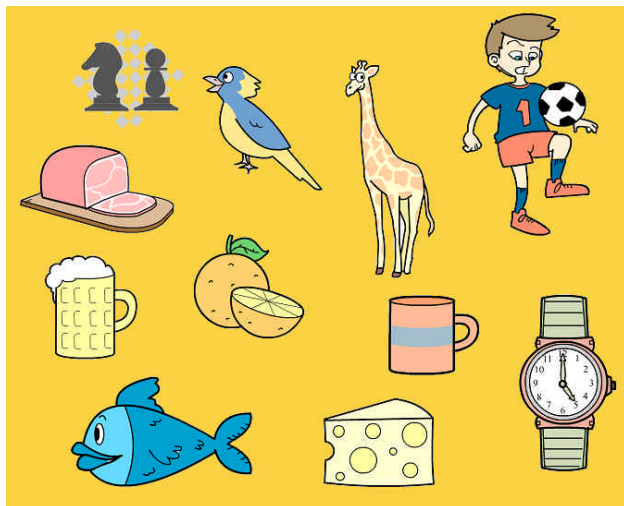

1. *Había moita xente na praza.*
2. *A miña veciña é moi nova.*
3. *Xurxo estudia en Santiago.*
4. *O seu pai é xuíz.*
5. *A semana vindeira saio de viaxe.*
6. *A igrexa está no medio da praza.*
7. *Na nosa casa xantamos ás dúas e ceamos ás oito.*
8. *Penso pasar as vacacións de xullo en Londres.*

4 Relaciona cada unha das frases anteriores cunha destas imaxes.

5 Identifica o nome de cada obxecto.

xerra
xirafa
laranxa
peixe
paxaro
xogador
xamón
cervexa
queixo
xadrez

Eu son Ti es

8 Estructuras da lingua

Fai frases que teñan senso completo. Logo, escolta as frases e anota os teus acertos. Repara nas diferentes formas do verbo ser.

Manuel Rivas	debuxantes	e traballan na pasarela Gaudí
Montserrat Caballé	músico	e ten gravados moitos discos
Elas	cinéasta	e fixo unha reportaxe sobre Uruguai
Nós	cantante	e ides publicar un cómic
Carlos Núñez	cociñeiro	e varios dos seus libros inspiraron películas
Ti	deportista	e quero xogar no Deportivo da Coruña
A miña irmá	escritor	e traballamos no Correo Galego
Vós	reporteira	e vas facer un programa de TV con Arguiñano
Almodóvar	modelos	e ten cantado ópera en todo o mundo
Eu	xornalistas	e hai pouco obtivo un óscar en Nova York

FORMAS DO PRESENTE DE INDICATIVO

Repasa e completa as formas verbais.

eu _____
ti _____
el, ela _____
nós _____
vós _____
eles, elas _____

7. **Taboleiro de xogo** (tauler de jocs): aquesta és una secció que aborda aspectes de la llengua gallega des dun vessant lúdic, proposant activitats molt diverses, sempre incorporant-hi el suport d'àudio, tant per a oferir models de llengua com per a fer més fàcil l'autocorrecció dels alumnes.

Escoitade no CD este poema.

*E esa unha que quedou
Súa nai deulle as azoutas:
¡Vaite, miña filla, vaite,
polo camiño das outras!*

*E as dúas que quedaron
deron n'ir e vir á tuna.
E veu o orangotango...
¡Xa non queda máis ca unha!*

*E estas tres que quedaron
deron n'ir e vir ás uvas.
E veu o orangotango...
¡Non quedaron máis ca dúas!*

*E as catro que quedaron
deron n'ir a San Andrés.
E veu o orangotango...
¡Non quedaron máis ca tres!*

*E as cinco que quedaron
foron dar tombos de gato.
E veu o orangotango...
¡Non quedaron máis ca catro!*

*Unha nai tiña dez fillas,
todas do mesmo home.
E veu o orangotango...
¡Non quedaron máis ca nove!*

*E as nove que quedaron
Deron en comer biscoito.
E veu o orangotango...
¡Non quedaron máis ca oito!*

*E as oito que quedaron
Deron en tomar campeche.
E veu o orangotango...
¡Non quedaron máis ca sete!*

*E as sete que quedaron
Deron n'ir cantar os reis.
E veu o orangotango...
¡Non quedaron máis ca seis!*

*E estas seis que quedaron
Deron n'ir tomar vino linto.
E veu o orangotango...
¡Non quedaron máis ca cinco!*

Os números

¿Es quen de ler estes números?

a
e
i
o
n
5n
d45s
tr3s
c1tr4
c3nc4
s23s
s2t2
43t4
n4v2
d2z
3
1
5
2
4

TRABALLO EN GRAN GRUPO:
Postos en círculo, cada un de vós ides dicindo unha estrofa por quenda, ata acabardes o relato. Logo, tentade facelo de memoria.

TRABALLO EN PARELLAS:

¿Que di esta mensaxe codificada? No lugar dalgunhas letras (vocais e mais consoantes), no texto figuran cifras.

A mensaxe secreta

O 3121lo 71!57o 45 mont5 é un81 5sp5391 ún931 por 1 sú1 r5s9st5n391. 5st1 mo9 25n 141pt14o 1o m549o n1tur1l 5 1xu41 1 prot5339ón 41 n1tur5z1 porqu5 m1ntén os 2osqu5s l9mpos 45 m1to, 5v9t1n4o 1s1 os r9s3os 45 9n35n49o 6or5st1l.

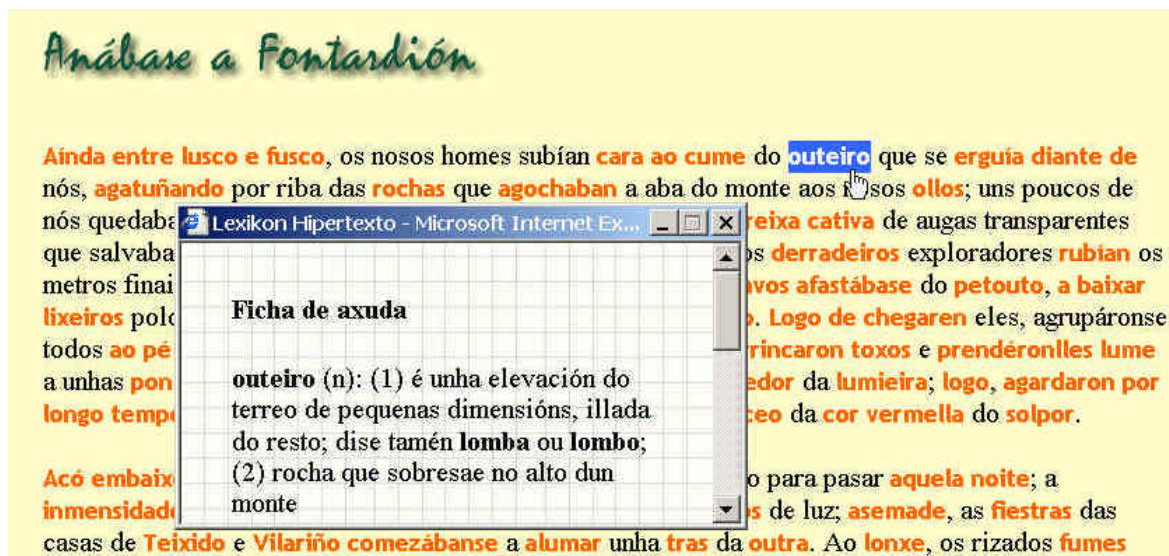
Como pista, velaí o comezo da mensaxe:
O cabalo galego de monte...

Val a dir que totes les activitats tenen la seva pantalla d'ajut, i alhora les respostes.

Com en d'altres pàgines d'aquesta secció, la nostra intenció és donar sempre les respostes en pantalles d'ajut, així com oferir qualsevol diàleg, exemples d'estructures, lectures, etc., en un enregistrament digital del tipus **mp3**, ja que aquest és avui un estàndar prou habitual i perquè el seu "pes" és molt petit tenint en compte la qualitat del so que se n'obté.

Especial interès té la secció dedicada a la lectura, per les raons abans esmentades, ja que s'ha fet un ús acurat de l'hipertext per guiar la lectura

Una de les aplicacions més interessants és la possibilitat d'accedir en totes les formes verbals als models de conjugació de totes elles, oferint en pantalla el seu paradigma complet.

5.2. El Web dels professors

Aquest espai ofereix al professor suport per a treballar a les classes les activitats que formen part del web dels alumnes, amb propostes, materials complementaris, recursos multimèdia, links a d'altres webs especialitzades, etc.

Les seccions principals d'aquest web són le ssegüents:

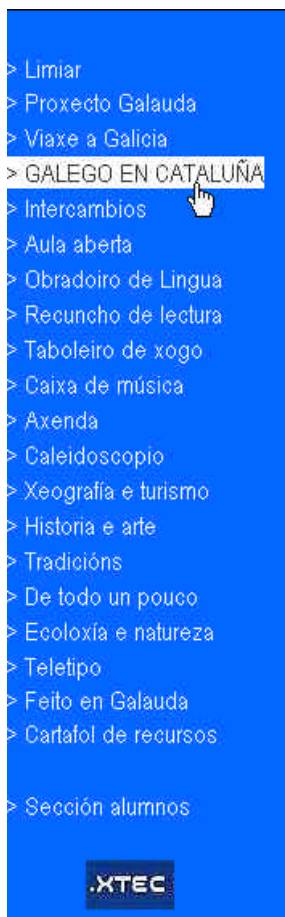
Limiar: Una introducció a l'espai web, explicant-ne els detalls més generals.

Proxecto Galauda: Origen i evolució del projecte, mitjans de què disposem, fites que ens hem marcat, el nostre Equip de Treball, materials elaborats, etc.

Viaxe a Galicia: Activitats dudes a terme, propostes didàctiques, materials complementaris (cartografia, turisme, fotografies, links a d'altres espais web, etc.). També s'hi inclouen els materials que s'han anat creant tot partint dels viatges anteriors, àlbums de fotos, etc.

Galego en Cataluña: Orígens d'aquest projecte. Centres que han fet i fan gallec a Catalunya. Panorama actual de les classes de gallec (xifres, programa d'activitats, etc.)

Intercambios: Encara pendent d'activació. És un espai reservat als centres e'ensenyament secundari que han fet ja classes de gallec, amb la idea que es puguin crear activitats conjuntes, intercanvis de materials, etc.

Aula aberta: Encara pendent d'activació, a l'espera de poder disposar d'un servidor propi.

Obradoiro de Lingua: Materials de suport a les activitats de la matèria de llengua. Enregistraments, lectures complementàries, activitats de reforç, *links* a d'altres portals d'*Internet* que ofereixen activitats de llengua gallega, etc.

Recuncho de lectura: Proposta didàctica que dóna suport a les lectures de la secció dels alumnes.

Taboleiro de xogo: Proposta didàctica que inclou totes les activitats que s'ofereixen en la secció que duu aquest nom del *web* dels alumnes.

Caixa de música: partitures, enregistraments en mp3, dades i aclariments sobre les cançons proposades.

Axenda: Cartellera d'actualitat sobre les activitats de formació que puguin tenir més interès per als professors de llengua gallega. Cursets i altres recursos de formació, actes culturals (xerrades, conferències, webs especialitzats de llengua i cultura gallegues, etc.).

Caleidoscopio: Selecta de temes (eixos transversals) sobre aspectes generals de la cultura gallega.

Xeografía e turismo: Secció específica que ofereix recursos per al coneixement de les ciutats, viles i contrades de Galícia.

Historia e arte: Patrimoni històric, artístic i monumental. Materials agrupats per temes i subtemes, des de l'època

prehistòrica fins als nostres dies.

Tradicións: Aspectes d'interès sobre antropologia, etnografia, folklore, treballs tradicionals, costums, gastronomia, fires, arquitectura tradicional, artesanía, etc.

De todo un pouco: Secció miscel·lània que recull aspectes que no queden recollits en d'altres epígrafs, una mena de "calaix de sastre" amb petits temes i recursos que puguin ser d'interès per a l'alumnat.

Ecoloxía e natureza: La secció "verda" o ecològica del web. Fauna i flora. Parcs naturals, el Parc Nacional de les Illes Atlàntiques, endemismes, espais protegits d'especial interès ecològic, etc.

Teletipo: Notícies d'actualitat sobre Galícia (en general). Revista de premsa i accés als principals canals temàtics sobre Galícia a la xarxa d'*Internet*.

Feito en Galauda: És una secció que informa dels materials elaborats en el sí del nostre Equip de Treball **Galauda**.

Cartafol de recursos: Ofereix uns buscadors temàtics i alfabètics amb tots els recursos de què disposem en cada moment, tant nostres com d'altres col·lectius, entitats i organismes culturals, fundacions i òrgans de l'Administració.

Sección alumnos: És una secció de caràcter lúdic i informal adreçat enterament als alumnes de secundària. Amb el temps pensem incloure-hi un servei de correu web propi.

Un exemple d'aplicació directa és el suport que es va fer al viatge a Galícia que un grup de 50 alumnes d'ESO van dur a terme el mes de maig de 2003, fent un recorregut per llocs representatius de la comunitat autònoma.

Durant els dies anteriors a la marxa, i durant les setmanes posteriors, el nostre espai web va donar suport als professors; primerament, proposant un seguit d'activitats sobre les ciutats que anaven a visitar, amb qüestionaris, informacions, mapes, monuments, etc.; posteriorment, aprofitant materials gràfics i escrits que eren una mena de recordatori del viatge.

Indiquem les activitats que es van programar amb motiu d'aquesta sortida que es va perllongar durant una llarga setmana. A tall d'exemple, detallem només les propostes corresponents a la ciutat de Corunya.

Proposta d'activitats: Esmentem aquí tan sols tres exemples, perquè representen un ventall ample de models geogràfics, històrics i culturals (una ciutat moderna, una ciutat monumental i una part molt representativa del litoral galleg). Aquests tres exemples amb personalitat pròpia mostren un material prou variat per fer-nos una idea.

Alguns dels llocs que visitaren els alumnes que anaven de viatge a Galícia:

Cidade da Coruña:

*Plano da cidade
Praza de María Pita
Castelo de San Antón
A Domus
A Casa das Ciencias
Porto da Coruña
Torre de Hércules
O Tranvía da Coruña
A cidade vella*

Cidade de Santiago:

*Praza do Obradoiro
Praza da Quintana
Interior da Cadetral
Nave do Botafumeiro
Praza das Praterías
Panorámica Mte. Pedroso*

Costa da Morte:

*Malpica-Buño
Camariñas
Muxía
Fisterra
Corcubión
Carnota
Dólmenes
Petroglifos
Oleiros*

“Links” a Internet:

*Web do Concello
Web A Domus
Casa das Ciencias
Recursos
Museo de San Antón
Monumentos*

“Links” a Internet:

*Web do Concello
Oficina de Turismo
Museo do Pobo Galego*

“Links” a Internet:

*Oleiros de Buño
Concello de Malpica de Bergantiños
Concello de Muxía
A vila de Camariñas
Os encaixes de Camariñas
Concello de Carnota
Ruta de Fisterra
Tradición en Muxía
Costa da morte. Fisterra
Ruta de Fisterra
Cámara web do Cabo
Fisterra
Concello de Fisterra*

Cidade da Coruña:

(a) Praza de María Pita

A praza de María Pita está moi preto da cidade vella. Ten un perímetro perfectamentament xeométrico e destacan os pórticos que sustentan os edificios circundantes. Nun dos lados érguese o Pazo Municipal, magnífica construción de tres plantas enteiramente feitas en pedra. No recinto desta praza celébranse feiras e actos culturais ao longo do ano.

Preguntas para obteres información:

- Quen foi María Pita? ¿En que época viviu e que feitos históricos protagonizou?
- En que século foi edificada esta praza?
- Que outros edificios hai ao redor dela?
- Canta é a distancia aproximada ao porto?
- Que dimensións aproximadas ten o perímetro da praza?
- Que monumento podemos admirar no centro da praza?
- Que feiras e actos culturais importantes celebráronse nesta praza hai pouco tempo?

(b) Castelo de San Antón

Este Museo está instalado no Castelo de Santo Antón, situado nunha pequena península que se adentra na badía da Coruña, moi preto das murallas que agochan a cidade vella. Chégase ao museo camiñando polo paseo marítimo.

Preguntas para obteres información:

- ¿En que século foi construída esta fortaleza?
- ¿Que funcións tiña en tempos antigos?
- ¿Que se pode ollar neste museo?
- ¿A que épocas pertencen os restos que alí se gardan?

(c) A Domus

Este edificio singular, leva o nome latino de lar ou casa, porque pretende dar a coñecer todo o referente á historia do ser humano en todos os eidos. Trátase do primeiro museo realmente interactivo de todo o mundo. Ocupa un lugar espléndido no Paseo Marítimo de Riazor.

Preguntas para obteres información:

- En que ano foi inaugurado?
- Que seccións ten abertas ao público?
- Cantos visitantes pasaron por este museo?
- Que superficie ocupa?
- Hai algunha exposición temporal aberta nestes momentos?

(d) A Casa das Ciencias

Se en Barcelona temos o magnífico "Museu de la Ciència", a cidade da Coruña conta cun museo semellante, igualmente espectacular. Ten de todo para se divertir coas diferentes aplicacións da ciencia. É un museo onde os nenos poden manipular, tocar, experimentar...

O museo conta tamén cun planetario no que se ofrecen sesións en directo e tamén gravadas.

Finalmente, completan as instalacións un enorme aquarium, dotado de diferentes espazos e un xardín botánico que recolle o meirande número de variedades presentes no litoral de Galicia.

Preguntas para obteres información:

- ¿Que seccións ten o museo?
- ¿Cantos visitantes recibe ao ano?
- ¿Que especies podemos contemplar no aquarium?
- ¿Que ecosistemas están representados no xardín botánico?
- ¿Atopas algunha diferenza co "Museu de la Ciència" de Barcelona?

(d) Porto da Coruña

A Coruña é unha cidade que practicamente vive de cara ao mar. En realidade, a antiga Crunia (hoxe Coruña) estaba totalmente rodeada polas augas do Atlántico. Os primeiros poboadores asentáronse na península que se adentraba no océano. Despois, foise poboando o istmo que une a península ao continente. A especial forma do litoral permitía ás antigas embarcacións protexerse dos temporais. Por iso, dende tempos inmeoriais, A Coruña ten sido un importante porto de mar, e hoxe destaca entre os grandes portos oceánicos.

Preguntas para obteres información:

- ¿Que partes diferentes ten hoxe o porto da Coruña?
- ¿Que personaxes famosos atracaron neste porto?
- ¿Canta é a distancia aproximada ao porto?
- ¿En que parte da costa atopamos os diferentes peiraos?
- ¿Que motivo haberá para estaren nesta parte e non na outra?
- ¿Cantos kilómetros ten de longo o paseo marítimo?
- ¿De onde a onde vai?

(e) Torre de Hércules

O faro de orixe romana máis antigo que aínda fai as funcións de tal.

Preguntas para obteres información:

- ¿En que século foi fundado?
- ¿Que altura ten?
- ¿Cando foi reconstruído?
- ¿Dende que distancia podemos ver os seus reflectores?
- ¿Como alumaba nos tempos en que non había luz eléctrica?
- ¿Que nos di a epigrafía da inscrición que hai ao pé do faro?

(f) O Tranvía da Coruña

No pasado, os tranvías eran unha imaxe habitual na vida coitiá da cidade coruñesa. Logo da súa desaparición das rúas coruñesas, o tranvía urbano tornar a ser unha estampa chea de colorido, que adorna coa súa silueta característica de outros tempos a imaxe da cidade moderna.

Preguntas para obteres información:

- Durante canto tempo houbo tranvías na cidade da Coruña?
- ¿Cando foi reintroducido nos tempos modernos?
- ¿Que vantaxes ten este tipo de transporte?
- ¿Cantas liñas hai?
- ¿Que traxectos fan pola cidade?
- ¿Que volume de pasaxeiros leva ao cabo dun ano?
- ¿En que época do ano ten máis viaxeiros?

(g) A cidade vella da Coruña

A Cidade Vella é unha das xoias da Coruña. Está asentada na pequena península que se adentra nas augas do Océano Atlántico, ocupando unha gran parte dela. Pasear por este recuncho de historia viva fainos retornar ao pasado. As súas ruelas irregulares están somerxidas nunha atmosfera de paz que contrasta coa vida trepidante da cidade moderna, cos seus brúidos, co seu tránsito e o ir e vir da xente. Este contraste é aínda máis abraiante se temos en conta a escasa distancia que separa esta parte vella da zona

portuaria, cos seus peiraos inzados de xente e o resto da cidade comercial e das áreas de lecer que bulen sen cesar de día e de noite.

Preguntas para obteres información:

- ¿Que tipo de edificios atopamos nesta zona da cidade?
- ¿Como son as rúas e ruelas?
- ¿Como é o ambiente que respiramos na Cidade Vella?
- ¿Que parte de Barcelona ten algunhas semellanzas coa Cidade Vella da Coruña?

A més de les activitats pròpies d'una ciutat o àrea determinada, hem preparat un seguit de propostes de **“treball de camp”**, dissenyades com a complement de les visites a diferents llocs de la geografia, i que poden ser d'aplicació en molts d'altres casos.

Proposta de actividades

- Actividade 1
- Actividade 2
- Actividade 3
- Actividade 4
- Actividade 5
- Actividade 6
- Actividade 7
- Actividade 8
- Actividade 9**
- A Coruña
- Santiago
- Vigo e arredores
- Costa da Morte
- Lugo

Esta sección tenta ofrecer informacións útiles para preparar o primeiro intercambio entre alumnos de Ensino Secundario de Cataluña e de Galicia. Dividímolos en dous bloques: ACTIVIDADES XERAIS (referidas a calquera dos lugares nos que estean os nenos) e ACTIVIDADES ESPECÍFICAS (referidas a unha vila, cidade ou paraxe en concreto).

- (I) **Enquisa** na rúa (para facerdes en parellas ou pequenos grupos)
- (II) **Cuestionario** persoal (actividade individual)
- (III) **Ficha** de historia e arte (Actividade en pequenos grupos)
- (IV) Unha **lista** para ir mercar (Actividade en grupos)
- (V) Coñece a **cidade** (Actividade en grupos)
- (VI) **Datos** económicos e estatísticos (Actividade en grupos)
- (VII) Coñecer a **cidade** (Actividade en grupos)
- (VIII) Nunha **lonxa** (Actividade en grupos)
- (IX) **Patrimonio artístico** e monumental (Actividade en grupos)

Propostas para a **Cidade da Coruña**
Propostas para a Cidade monumental de **Santiago**
Propostas para **Vigo** e os seus arredores (río Miño, Santa Trega)
Costa da Morte: Muxía, Fisterra, Camariñas
Propostas para a Muralla romana de **Lugo** e a cidade antiga

Són activitats de petit grup, que es poden fer al carrer, en una llotja de pescadors o en un mercat. Sovint plantegen a la gent del carrer preguntes que tenen a veure amb aspectos molt específics de realitats típicament gallegues o de centres d'interès que tenen connexions amb elements similars de la realitat pròpia de Catalunya; amb aquestes propostes pretenem que els alumnes puguin fer una feina contrastiva entre les realitats culturals de Galícia (amb un medi encara molt arrelat al camp i a la natura en general) i de Catalunya (on predominen clarament trets urbans). A tall d'exemple, oferim algunes d'aquestes activitats.

(I) Enquisa na rúa (para facerdes en parellas ou pequenos grupos)

Equipo de traballo (Nome e apelido dos membros do equipo).

Vostede coñece Cataluña? E Barcelona?

En que ano foi a Cataluña? Vivíu aló durante moito tempo?

Vostede cre que os galegos teñen unha idea real de Cataluña?

Que nos aconsella que vexamos nesta vila/cidade/bisbarra?

*Cales son os principais productos desta vila/cidade/bisbarra?
Cales son os mellores viños que produce esta bisbarra?
Que comida máis típicas teñen nesta terra?
En que época do ano hai máis turistas? (Primavera-verán-outono-inverno)
Teñen algún queixo ou postre típicos desta zona?
Que cousas son dignas de ver nesta vila/cidade/bisbarra?
Queda moi lonxe a Oficina de Turismo?*

(II) Cuestionario persoal (actividade individual)

*Que diferencias atopas entre o clima de Galicia e o de Cataluña?
Que foi o que máis te sorprendeu da paisaxe galega?
Cal é a festa do patrón desta cidade ou vila?
En que data se celebra?
Como celebran esta festividade?
Hai algunha feira importante nesta bisbarra?
Hai algún "curro" onde celebran a "rapa das bestas"?
En que traballa a xente desta cidade ou vila?*

(III) Ficha de historia e arte (Actividade en pequenos grupos)

*Equipo de traballo (Nome e apelido dos membros do equipo).
Ide á Oficina de Turismo e pedide un plano da vila/cidade. Localizar nel estes lugares:
Nome da vila ou cidade.
Comarca á que pertence.
Cando foi fundada?
Hai algún museo nesta cidade? (Nome, visitas, precios...)
Que restos antigos quedan na vila ou cidade? Citade algúns deles.
Nome dalgún persoaxe sobranceiro desta vila/cidade.
Hai algún folleto de turismo que fale concretamente desta vila/cidade?*

(IV) Unha lista para ir mercar (Actividade en grupos)

*Equipo de traballo (Nome e apelido dos membros do equipo).
Nomeade 5 tendas ou establecementos comerciais que atopastes na rúa e anotade os productos que venden neles.
Nomeade 5 productos que fagan campañas de publicidade (marca e tipo de produto).
Visitade unha panadería. Citade 5 productos e os seus precios.
Citade os seguintes productos e os seus precios:
(a) 2 tipos de queixo. (b) 2 marcas de viño. (c) 2 marcas de augas minerais
Ollade nun restaurante o menú do día. Anotade os pratos que o compoñen e o precio.
Preguntade nun bar estes precios: café, café con leite, chocolate e unha bebida de cola.
Ide a un supermercado: anotade os nomes dos productos que estean escritos en galego.*

(V) Coñece a cidade (Actividade en grupos)

*Equipo de traballo (Nome e apelido dos membros do equipo).
Ide á Oficina de Turismo e pedide un plano da vila/cidade.
Anotade nomes de bares, restaurantes e comercios que estean en galego.
Preguntade nun quiosco qué prensa hai en lingua galega (un xornal e un semanario).
Escribide 5 nomes da vía pública (rúas, prazas, avenidas, etc.).
Nome do río que atravesa a vila/cidade.
Entrade nunha librería e visitade a sección de libros de lectura en galego.
Preguntade os títulos dos 5 libros máis vendidos en galego. Anotade os autores.*

(VI) Datos económicos e estatísticos (Actividade en grupos)

Equipo de traballo (Nome e apelido dos membros do equipo).

Ide á Oficina de Turismo e pide un plano da vila/cidade.

Principais ocupacións da poboación (sectores primario, secundario e terciario).

Industrias nas que traballa a poboación.

Producción agrícola e forestal.

Producción gandeira.

Traballos artesanais que aínda se conservan.

Poboación (número de habitantes : hai un século, no 1950, hoxe).

Pirámide poboación (nenos, adolescentes, adultos, vellos; mulleres e homes).

Cifras da xente que se atopa en situación de paro.

(VII) Coñecer a cidade (Actividade en grupos)

Equipo de traballo (Nome e apelido dos membros do equipo). Ide á Oficina de Turismo e pide un plano da vila/cidade. Localízade nel estes lugares:

Concello

Oficina de Turismo

Principais monumentos

Correos

Centro de Saúde

Bibliotecas, centros culturais, museos

Centros de tempo libre, deporte, etc.

Prazas e rúas máis importantes

Accesos (estradas, autoestradas, etc.)

Distancia a portos e aeroportos

Hai comunicación por ferrocarril?

Praias que estean preto da vila

(VIII) Nunha lonxa (Actividade en grupos)

Equipo de traballo (Nome e apelido dos membros do equipo).

Ide ao porto pesqueiro e visitade a Lonxa e a Confraría de pescadores.

Cantos barcos hai rexistrados?

Cantos pescadores ten a confraría?

A que hora fan a poxa do peixe?

Que especies traen a esta lonxa?

En que augas pescan os distintos tipos de peixe?

Que especies véndense mellor?

Precio que teñen estas especies: sardiñas, polbo, nécoras, percebes, centola.

(IX) Patrimonio artístico e monumental (Actividade en grupos)

Equipo de traballo (Nome e apelido dos membros do equipo).

Ide á Oficina de Turismo ou ben ao Concello.

Que restos antigos quedan na vila ou cidade? Citade algúns deles.

- *Petroglifos que haxa nos arredores (nome e localización)*
- *Monumentos megalíticos, enterramentos...*
- *Castros e restos romanos*
- *Igrexas (estilo románico, gótico, renacentista, barroco...)*
- *Mosteiros e conventos*
- *Monumentos civís (castelos, torres, pontes, pazos)*
- *Edificacións tradicionais (hórreos, cruceiros, petos de ánimas...)*
- *Artesanía*

*Hai algún museo ou exposición sobre o pasado da cidade?
Tipo de obxectos que se mostran, horario de visitas, precios.
Información escrita que se pode adquirir.*

Amb activitats d'aquesta mena, provoquem també un contacte directe dels alumnes amb la gent que parla la llengua: són propostes que necessiten el contacte directe amb la gent per tal d'obtenir dades, comparar preus, etc. Aquest és sense dubte un procediment que demana l'ús inexcusable de la llengua com a element de comunicació, com a eina necessària, la qual cosa fa que l'ús que se'n fa de la llengua és espontani, directe i útil en si mateix, més enllà de la correcció gramatical i del seu coneixement actiu, que en aquestes fases d'aprenentatge ocupen un lloc secundari.

Pretenem, doncs, que els alumnes, motivats per l'experiència sumament enriquidora del coneixement passiu que tenen del gallec, se sentin posteriorment motivats a un estudi més aprofundit de la llengua, de les seves estructures i del seu lèxic.

Com es pot veure per aquests exemples, s'ofereixen models d'activitats que toquen un ventall molt ample de temes i centres d'interès, la qual cosa les fa més útils en mans dels professors, a l'hora de preparar una sortida determinada: s'hi toquen elements d'història, d'art, d'etnografia, i d'un munt de coses relacionades amb la vida quotidiana, etc. D'aquesta manera estem promovent que els alumnes s'endinsin en contextos i situacions molt diverses, motiu per la qual és més fàcil un contacte amb models de llengua, tipus d'estructures i varietats lèxiques que puguin donar en pocs dies un gran "input", que quedaran en el rerafons dels seus coneixements i que després seran molt útils a l'hora d'abordar nivells més aprofundits de llengua.

Paral·lelament, hem donat un lloc preferent al **Cartafol de recursos** (Cartipaci de recursos): A més de les activitats concretes, hi hem afegit una "carpeta de recursos", que ofereixen mapes, un recull dels webs més interessants en llengua gallega, l'oferta de les Oficines de Turisme i d'altres materials relatius als llocs que es visitarien i a Galícia en general: "Cartografía", "Escolma de Webs", "Oficinas de Turismo", "Outros materiais".

6. Problemes tècnics que hem hagut de resoldre

A mida que aquest espai web anava creixent, amb les observacions dels membres de l'equip i amb les aportacions de professors que fan classes de galleg.

L'oferta de continguts temàtics oberts i propostes interactives han demanat la incorporació de certes millores tècniques:

El problema dels navegadors: davant la diversitat de programes de navegació ("browsers"), hem posat un especial interès en que les pàgines d'aquest espai *web* es poguessin veure de manera acceptablement semblant en diferents navegadors (no només en l'Internet Explorer, sinó també en les actuals versions de Netscape, les versions actuals d'Opera i d'altres navegadors més coneguts). Ho hem fet així per aprofitar les possibilitats que ofereixen programes oberts del tipus Mozilla, que avui tenen cada cop una importància més rellevant en el món d'*Internet*.

Per això, hem optat per fórmules no pas fàcils que fan servir models d'allò que es coneix com a "tècniques de navegador creuat", que no són idèntiques en tots els elements, però que permeten una visualització menys dispar del que s'acostuma a veure en els diferents navegadors.

Plantilles d'estil: Hem creat algunes plantilles (fulls d'estil en cascada) que fan possible un disseny més homogeni, donant una imatge de conjunt coherent.

Ús de plantilles en JavaScript: Cal adoptar l'ús d'aquestes plantilles per tal de fer menys feixuga les tasques d'actualització de les pàgines HTML. En un futur proper haurem de basar la nostra feina en aquestes plantilles, car el nombre de documents actius és cada cop més elevat i la feina d'administració esdevé molt i molt lenta si no s'adopten rutines de treball com aquesta.

Ús de plantilles PHP (personal Home Page): A hores d'ara no hem inclòs encara aquestes plantilles, però estem fent proves per tal dur a terme *en temps real* un seguit d'activitats interactives per a ús dels alumnes. Més endavant, pretenem estendre l'ús d'aquestes pràctiques també a l'àmbit dels professors, un cop els docents s'hagin familiaritzat amb aquestes noves potents eines de treball.

Instal·lació d'un servidor propi: Un espai web com aquest experimenta un creixement incessant, que fa difícil encabir tanta informació en els servidors en els quals actualment s'allotgen; aquest creixement afecta tant al nombre de documents de text com al gran nombre i varietat d'arxius digitals: fotografies, mapes, dibuixos, gifs, presentacions flash, petits clips de vídeo, arxius de so, música, etc.

També calia l'existència d'un servidor autònom per tal de fer possible l'ús de programes interactius (accés a bases de dades, formularis, qüestionaris, enquestes, pàgines personals, fòrums, etc.), ja que en els servidors que s'han fet servir fins ara tots aquests serveis estaven vedats als usuaris ordinaris de la xarxa. Hem fet proves durant el segon i tercer trimestre de l'any 2003 i properament procedirem al seu ús com a eina ordinària.

Un domini propi en Internet: Ja s'ha tramès la documentació per a l'ús del domini d'*Internet* galauda.org, la qual cosa farà molt més fàcil la connexió al nostre espai web. A més, així hom podrà redireccionar la petició d'*Internet* de manera immediata a qualsevol servidor on estigui allotjat el portal; això permetrà l'ús del correu amb noms associats al propi domini (fent servir adreces del tipus info@galauda.org, webmaster@galauda.org, equip@galauda.org, aula@galauda.org, etc.).

Servidor de ràdio: Hem fet varies emissions en fase de proves d'arxius pregravats amb un senzill però potent servidor, una versió especial adaptada del programa **Winamp**, que és d'ús obert i permet emetre i rebre senyals de ràdio en temps quasi real (stream audio)

de manera fàcil, amb qualsevol tipus de màquina i plataforma de les que podem fer servir avui dia. Pensem que aquest nou servei serà de gran utilitat per a certes activitats de llengua (comprensió oral, notícies, entrevistes, reportatges, etc.).

7. Serveis que el portal Galauda oferirà en un breu termini:

- ?? **Servei de FTP:** Ja hem fet proves, que han estat del tot satisfactòries, per tal de disposar d'aquest nou servei. L'accés al servidor de FTP serà obert amb caràcter general, i posteriorment obrirem una secció d'accés restringit. Amb aquest servidor volem fer possible l'ús d'arxius per part d'alumnes i professors; la idea és anar amagatzemant ordenadament en carpetes i subcarpetes un fons de recursos en format digital que serveixi de suport a les classes de gallec i a la preparació de material per part del professorat (documents, gràfics, música, cartografia, documents sonors, etc.). Aquest sistema ofereix certs avantatges sobre el sistema web, i permetrà "pujar" materials elaborats pels professors, exercicis fets pels alumnes, resultats d'enquestes, dades obtingudes a partir d'activitats, fotografies fetes pels propis alumnes, per tal de compartir-les amb alumnes d'altres centres d'ensenyament, etc.
- ?? **Una intranet:** Encara no hem determinat el tipus exacte d'intranet, a l'espera de la fórmula que s'escaigui millor a les nostres possibilitats d'equipament i tècniques. La intranet oferirà dos blocs d'informació (per a alumnes i per a professors). L'accés serà restringit, amb un codis per als usuaris, prèviament sol.licitats de manera confidencial. Això permetrà un ús reservat de certs tipus d'informació que cal preservar.
- ?? **Un servidor de correu:** Actualment estem valorant dues opcions diferents, cadascuna de les quals té avantatges i també algun inconvenient (el correu POP o el correu web o *webmail*).

8. Un model obert

És ben cert que els espais *web* són per la seva pròpia naturalesa uns productes en constant evolució, mai acabats de fer del tot. En el nostre cas, per les especials característiques del projecte **Galauda**, per les limitacions pròpies d'aquest medi i també per la peculiar dinàmica de cadascun dels centres d'ensenyament que en puguin fer ús, el portal Galauda està sotmés a canvis i adaptacions permanents, ja que s'ha entès com una eina al servei d'aquests usuaris.

De bell antuvi, aquest projecte s'ha plantejat l'assoliment de noves fites a mida que vagi creixent i consolidant-se. Per aquesta raó, considerem que el que ara presentem és només el començament d'una experiència que haurà de donar més fruits en un futur proper, sobretot amb la previsible ampliació del nombre d'alumnes que vulguin cursar crèdits de llengua gallega i la consegüent incorporació de més professionals de l'ensenyament secundari a aquesta experiència.

A més, les limitacions pròpies dun Equip de Treball com el nostre, amb professors de secundària que treballen sense reduccions de jornada, fan imprescindible el plantejament d'un pla de treball a curt, mig i llarg termini, en fases consecutives de treball "sense pressa però sense pausa"; sense aquest realisme no es podrien pas plantejar objectius amb garantia d'èxit.

Finalment, la idea inicial d'aquest projecte contemplava l'aplicació d'aquestes idees a d'altres realitats sociolingüístiques de l'Estat Espanyol, on es poden donar situacions anàlogues o semblants. Creiem que el model que aquí s'ofereix és plenament exportable, sempre que es facin les modificacions i adaptacions escaients. Concretament, creiem que aquest model és plenament aprofitable en l'estudi de llengües (segones i terceres llengües).

Aquesta aplicació seria especialment fructífera en el cas dels centres d'ensenyament secundari on es vulgués incorporar al seu currículum ordinari el coneixement d'altres realitats culturals diferents a la pròpia, tant si es tracta de comunitats autònomes que tenen llengua pròpia diferent del castellà o aquelles que no en tenen. Les raons sociològiques i culturals esmentades en la introducció d'aquesta memòria posen en evidència els aspectes positius de tota mena que aporta el coneixement d'altres llengües i les cultures que en aquestes llengües s'expressen.

9. Crèdits i agraïments

Tot el material que s'ha emprat és original, o té una cessió d'ús o l'autorització corresponent. Només hi ha algunes fotografies que procedeixen de portals públics. No ha estat gens fàcil poder comptar amb materials originals i inèdits (dibuixos, fotografies, etc.). Hem hagut de fer un gran esforç per trobar-hi col.laboradors, sense els quals no hauríem pogut fer realitat aquest projecte. Aquestes persones, algunes d'elles alienes al món de l'ensenyament, s'han ofert de manera entusiasta de bon començament, i segueixen col.laborant amb nosaltres. D'altres persones han col.laborat puntualment, però el seu ajut ha estat molt valuós.

Tal com s'expressava abans, hem de fer un públic agraïment a les nombroses persones que, de manera puntual o de manera continuada, han fet possible que aquest espai web sigui una realitat, no consolidada encara, però que compta amb una estructura i un equip humà que garanteix el seu funcionament. Agraïm, doncs, les següents persones la seva important col.laboración totalment desinteressada.

Fotografies: Agraïm **Concha Castroviejo Bolívar**, **Joaquín Mindán Navarro**, **Luciano Blanco** i **Francesc Boada Clarenas**, per haver cedit amablement les seves col.leccions particulars de fotografia. Gràcies també a **Enrique Xurxo Montenegro Rúa**, Vicepresidente da Asociación de Amigos do Museo do Castro de Viladonga (Lugo), per haver-nos cedit amablement fotografies aèries inèdites d'aquest important jaciment arqueològic.

Dibuixos: Agraïm el dibuixant català **Xavier Bonet Plaza** la seva inestimable col.laboració gràfica que ha prestat i continua prestant al llarg de tot el procés d'elaboració d'aquests espais *web*. Igualment, agraïm la important col.laboració del dibuixant gallec d'humor gràfic, **Xaquín Marín**, per la seva amable col.laboració dibuixant per a nosaltres materials gràfics originals ex professo per a aquest projecte.

Música: Agraïm el músic gallec **Xavier Presedo** la cessió de material musical creat per ell, autoritzant-ne l'ús en el nostre *web*.

Textos: **Enrique Xurxo Montenegro Rúa**, Vicepresidente da Asociación de Amigos do Museo do Castro de Viladonga (Lugo), permís per a fer servir informació escrita sobre aquest important jaciment arqueològic.

Programes informàtics: En l'elaboració d'aquest portal hem fet servir nombroses aplicacions, petites o grans, d'ús lliure, aplicacions que han estat importantíssimes en la millora tècnica d'aquest producte. Si més no, i entre molts d'altres, hem de fer-hi esment als programes anomenats "freeware" i a d'altres que ofereixen aplicacions de codi obert, com ara les aplicacions de servidor que ofereix **The Apache Software Foundation**, el **Servidor FTP TYPSoft**, de Marc Bergeron, el servidor de Ràdio anomenat **SHOUTcast**, que és el sistema d'emissió d'àudio en temps real, basat en la tecnologia lliure que proporciona **Winamp de Nullsoft**. Així mateix, hem aprofitat moltes petites aplicacions de codi obert per a JavaScript que els autors cedeixen als administradors de portals web, la relació dels quals seria massa extensa i forçosament incompleta. L'ús de logos, programes i aplicacions informàtiques, com ara el cercador de Google, diccionaris **on-line**, cercadors interns, reproductors de so, etc., segueix les indicacions assenyalades per les empreses corresponents.

Des de Galícia i ja des del començament d'aquest projecte, hem rebut el suport inestimable de part de la família de **Plácido Pérez Fernández** e **Chus Zamora**, Poboado do Eume, Concello da Capela (Coruña), qui ens han facilitat contactes personals i institucionals, ens han fet arribar fotos de valor etnogràfic i documental, ens han obsequiat amb més de 125 volums de literatura gallega i alhora ens mantenen al dia sobre la realitat de la comunitat autònoma de Galícia.

En darrer lloc, però no pas per això amb menor rellevància, cal fer-hi esment dels dos darrers **Equips Directius de l'IES de Sales de Viladecans**, que en tot moment han donat suport a aquestes iniciatives, pel que fa a mitjans de tota mena, incloent-hi els mitjans materials, indispensables en una tasca com aquesta. Tan bon punt va començar aquest projecte, van oferir tot el seu suport, tot sabent que d'aquest suport depenia el futur del projecte i una millora sensible en la qualitat del servei que es volia oferir tant a l'alumnat com al professorat, cosa que alhora també beneficiaria de retruc el nostre Institut. Volem, així doncs, expressar des d'aquí l'agraïment als directors **Florencio Mena** i **Pilar Gómez**, i als seus equips directius respectius, que de bon començament han cregut en aquest projecte i li han donat tot el suport personal, material i econòmic. Des que es va plantejar la demanda de col.laboració, ambdós equips directius van entendre que una inversió mínima en aquest camp emergent de les noves tecnologies suposaria una millora de la qual tots ens en podríem aprofitar moltíssim. És per això que avui disposem de dos ordinadors dedicats de manera exclusiva al projecte, entre ells un servidor de gran capacitat (amb processador Pentium IV, 2400 Mb), que fa servir el programa de lliure distribució APACHE, amb una línia telefònica pròpia ADSL, amb un router 3Com Office Connect 812 ADSL, amb una taxa inicial de transferència de 512 K, que pensem millorar properament amb un ample de banda major.

10. Bibliografía emprada

Aquí no es referencien els nombrosos articles de tecnologia relacionats amb el web, com ara manuals en suport electrònic, webs especialitzats, etc., que ens han estat molt útils en la confecció interna d'aquest portal. Tenint en compte la velocitat vertiginosa amb què es desenvolupa la xarxa d'Internet avui dia, amb programes informàtics que constantment ofereixen noves versions de programes anteriors, que queden obsolets en pocs mesos, seria impossible fer un llistat complet d'aquestes "eines", eines sense les quals no hauria estat possible aquest projecte.

DIDÀCTICA I MATERIALS CURRICULARS

ESCOLANO BENITO, Agustín.— *Historia de la Educación II, La Educación Contemporánea, Diccionario de ciencias de la educación*. Editorial Anaya. Madrid, 1985.

SCRIVENER, Jim.— *Learning Teaching, A guidebook for English language teachers, The Teacher Development Series*. Heinemann, Oxford, 1994.

SION, Christopher (ed.).— *Recipes for Tired Teachers, Well-seasoned Activities for the ESOL Classroom*, Addison Wesley. Publishing Company, Inc. Madrid, 1985
(Recopilació de diversos autors).

SOCIOLINGÜÍSTICA

ALONSO MONTERO, Xesús: O que cómpre saber da lingua galega, Editorial Alborada, Buenos Aires, 1969.

CARVALHO CALERO, Ricardo: Do galego e da Galiza. Edicións Sotelo Blanco. Santiago de Compostela, 1990.

TECNOLOGIA WEB

ÁLVAREZ GARCÍA, Alonso.— *HTML, Creación de páginas Web*. Ediciones Anaya Multimedia. Madrid, 1996.

AMPHOTO.— *Los trucos fotográficos, una visión actual*, Ediciones Daimon, Manuel Tamayo. Barcelona, 1978.

APARICI MARINO, Roberto; VALDIVIA SANTIAGO, Manuel & GARCÍA MATILLA, Agustín.— *La imagen, Curso de iniciación a la lectura de la imagen y al conocimiento de los M. A. V. Obra en 2 vols.*, y *Guía de explotación didáctica*, Universidad Nacional de Educación a Distancia, Programa de Formación de Profesorado, Centro de Diseño y Producción de Medios Audiovisuales. Madrid, 1989.

CAÑIZARES, Carmen.— *Creación de páginas Web con Office 2000*, Ediciones Anaya Multimedia. Madrid, 2000.

CARBALLAR FALCÓN, JOSÉ A.— *ADSL, Guía del usuario*, Ra-Ma Editorial, Madrid, 2003.

- DAVIS, Jack & MERRITT, Susan.— *Diseño de Páginas Web, Soluciones creativas para la comunicación en pantalla*. Colección Biblioteca Profesional de Diseño, Ediciones Anaya Multimedia, S. A. Madrid, 1999.
- DUCKWORTH, Paul.— *Los efectos creativos en fotografía, una visión actual*, Ediciones Daimon, Manuel Tamayo. Barcelona, 1978.
- GAGO, Ismail Ali & LUNA LOMBARDI, Raúl.— *Internet Chat, Charlas en Internet*. Colección Vía Internet. Ediciones Anaya Multimedia, S. A. Madrid, 1998.
- GAMPERL, Johannes & NEFZGER, Wolfgang.— *Javascript*, Boixareu Editores - Marcombo, S. A. Barcelona, 2000.
- GRIMES, Galen.— *Guía Frontpage 2000*, Prentice Hall, Madrid, 1999.
- GRUP SM. — *Internet per a professors, Curs Multimèdia*, Coedició de TeleLine, SM I Editorial Cruïlla, Grup SM. Madrid, 1999.
- HERNÁNDEZ, CLAUDIO.— *Guía práctica para usuarios de Adobe Acrobat 5*, Anaya Multimedia, Madrid, 2001.
- HERNÁNDEZ, CLAUDIO.— *Guía práctica para usuarios de Flash 5*, Anaya Multimedia, Madrid, 2001.
- HOBBS, Lilian.— *Diseñar su propia Página Web*, Colección Acceso Rápido, Boixareu Editores - Marcombo, S. A. Barcelona, 1999.
- HOLZSCHLAG, Molly E.— *HTML 4*, Ediciones Anaya Multimedia. Madrid, 2000.
- MARTÍN TARDÍO, Miguel Ángel.— *Java 2*, Ediciones Anaya Multimedia (Grupo Anaya SA). Madrid, 2000.
- PEÑA, ÓSCAR.— *Edición de páginas web*, Anaya Multimedia, Madrid, 2002.
- POWERS, Shelley.— *HTML Dinámico*, Colección Temas Profesionales, Ediciones Anaya Multimedia, S. A. Madrid, 1999.
- RAY, JOHN.— *Guía Linux*, Pearson Educación, SA, Madrid, 2000.
- TRIGO ARANDA, VICENTE.— *Creación de páginas web online*, Anaya Multimedia, Madrid, 2001.
- ZURDO SÁIZ, David.— *Videoconferencia en Internet*. Editorial Paraninfo. Madrid, 1999.
- S/A.— *TCP/IP, Entorno Windows NT, Manual Práctico*, Informática Técnica, Ediciones Software SL - Éditions ENI, Barcelona – Nantes, 1998.
- S/A.— *Guía tutorial QuarkXpress para windows*, Quark Inc., Irlanda, 1992.